

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол №5)

Силабус
навчальної дисципліни
Практикум журналістської творчості
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма С7 Журналістика
Спеціальність С 7 Журналістика
Галузь знань С — Соціальні науки, журналістика та інформація
Рівень вищої освіти бакалаврський

Викладач	Пирогова Кристина Михайлівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/pyrogorova-krystyna-myhajlivna/
Контактний тел.	0977266742
Е-mail викладача:	kristinapirogorova5@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 12.00-13.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	30	30	90	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: журналістська майстерність, творчий задум, джерела інформації, фактчекінг.

Мета та предмет курсу: формування у студентів системи практичних навичок і професійних компетенцій, необхідних для самостійної творчої діяльності в сучасних редакціях, безпосередній процес журналістської творчості як специфічний вид інтелектуально-практичної діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК 11. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях	ПРЗ 1. Знає професійні стандарти, етичні та правові норми, що регулюють функціонування ЗМК та журналістську діяльність в Україні. ПРУ 3. Здатний дотримуватись професійних стандартів, етичних та правових норм, забезпечуючи суспільство різнобічною, оперативною, повною і правдивою інформацією. Уміє діяти соціально відповідально.
СК 8. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення та технічне обладнання для провадження журналістської діяльності.	ПРЗ 9. Уміє писати журналістські матеріали для різних видів ЗМК (друковані, радіо, телебачення, інтернет-ЗМІ), використовуючи відповідні жанри журналістських матеріалів, специфіку їх підготовки відповідно до різновиду ЗМК (друковані, радіо, телебачення, інтернет-ЗМІ).
ФК 13. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників масово-інформаційного процесу

Зміст курсу:

Тема 1. Журналістський текст: від задуму до реалізації. Критерії якості матеріалу. Алгоритм роботи над темою.

Тема 2. Джерела інформації та робота з ними. Пошук ексклюзиву, робота з відкритими даними (OSINT) та перевірка фактів (fact-checking).

Тема 3. Методи збору інформації. Спостереження, експеримент та інтерв'ю як базові інструменти творчості.

Тема 4. Мистецтво новини. Технологія написання розширеної замітки. Структура «перевернутої піраміди» та робота з лідом.

Тема 5. Психологія та техніка інтерв'ю. Типологія інтерв'юєрів та респондентів. Підготовка запитань, управління бесідою, розшифрування.

Тема 6. Репортаж: ефект присутності. Деталізація, динаміка та авторське «Я» у репортажі. Види репортажів (подієвий, тематичний, проблемний).

Тема 7. Стаття як аналітичний жанр. Постановка проблеми, аргументація, пошук причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.

Тема 8. Специфіка письма для онлайн-видань. Заголовки (Clickbait vs Quality), гіпертекстуальність, SEO-оптимізація тексту.

Тема 9. Радіожурналістика та подкастинг. Робота з голосом, написання тексту під аудіоряд, монтаж звукової історії.

Тема 10. Телевізійний сюжет: сценарій та візуалізація. Співвідношення картинки та слова. Робота в кадрі (стендап) та за кадром.

Тема 11. Сторітелінг у соціальних мережах. Журналістика в Instagram, TikTok, Telegram. Створення вірального контенту та лонгріди для соцмереж.

Тема 12. Журналістське розслідування. Пошук прихованої інформації, правові аспекти та етика безпеки.

Тема 13. Опініон-журналістика. Колонки, блоги, есеїстика. Формування авторського стилю та робота з аудиторією.

Тема 14. Професійна етика та саморедагування. Робота зі складними темами (чутливий контент). Типові помилки та шлях до їхнього виправлення.

Методи навчання: проблемна лекція, тематична дискусія, кейс-стаді, моделювання професійних ситуацій, проектний метод, OSINT-технології, портфоліо.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на максимальне набуття практичного досвіду. Передбачається, що студенти будуть під час занять виконувати практичні завдання та захищати власні практичні проекти.

Завдання мають бути виконані під час практичних занять. Пропуски можливі лише з поважної причини. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи.

Політика використання штучного інтелекту визначається положенням БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnomu_proczeni_berdyanskogo.pdf), зокрема при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов, забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів, забороняється використовувати в контрольованому середовищі під час проведення екзамену.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні

телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Система оцінювання та вимоги:

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Лекційні заняття (конспект, творчі завдання)	10	
Практичні заняття	50	
Самостійна робота	10	
Підсумковий контроль		
Екзамен	30	

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Лекція 1	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 2	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 3	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 4	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 5	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 6	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 7	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 8	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 9	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 10	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 11	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 12	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 13	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 14	0,26	0,4	0,5	0,6
Лекція 15	0,26	0,4	0,5	0,6
всього	4	6	8	10
Практичне заняття 1	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 2	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 3	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 4	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 5	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 6	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 7	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 8	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 9	1,3	1,8	2,6	3,3

Практичне заняття 10	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 11	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 12	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 13	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 14	1,3	1,8	2,6	3,3
Практичне заняття 15	1,3	1,8	2,6	3,3
Всього	20	30	40	50
Максимальна кількість набраних балів	24	36	48	60

Таблиця 3. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- «A», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, аргументує відповіді, самостійно розкриває власні переконливо обдарування й нахили;

«B», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

«C», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

«D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

«E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);

«FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);

«F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Список рекомендованих джерел Основні

1. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики. Львів. : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
2. Чекмишев О. Основи журналістики. Київ : ВЦ «Академія», 2021. 168 с.

Додаткові

1. Бойд Е. Ефірна журналістика. Технології виробництва ефірних новин (Пер. з англ. О. О. Колот, ред. перекл. А. В. Куликов. Київ, 2007.
2. Гоян О. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту. Кив : Веселка. 2004.
3. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика. Львів : ПАІС, 2009.
4. Здоровага В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
5. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Львів: ПАІС, 2004.
6. Рендол Д. Універсальний журналіст. Київ, 2007.
7. Різун В. В. Маси: Тексти лекцій. Київ : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2003.
8. Ройманн К. Журналістські жанри // Публіцистика. Масова комунікація: медіаенциклопедія. За заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007.
9. Сербенська О. А. Бабенко В. В. Основи телетворчості: Практикум. Львів: ПАІС, 2007.
10. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет. Київ : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008.
11. Штромайер Герд. Політика і мас-медіа. Київ : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008.

Інформаційні ресурси

1. Українська правда. URL: <https://www.pravda.com.ua/>
2. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/>
3. Інститут масової інформації URL: <https://imi.org.ua/>
4. Детектор медіа URL: <https://detector.media/>